

İTÜ



İŞ YERİ
SAĞLIK VE
GÜVENLİK
BİRİMİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
İŞ YERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜ

BELGE NO-

Yayın Tarihi:

Revizyon No: 01

Revizyon Tarihi: 21.09.2020

YENİ KORONAVİRÜS HASTALIĞI
(COVID-19) SÜRECİNİN İŞ YERİNDE
YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

1773

1. AMAÇ:

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) bünyesindeki iş sağlığı ve güvenliği birimlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığının (COVID-19) yönetilme sürecini belirlemektir.

2. KAPSAM:

Bu prosedür, Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) sürecinin çalışma ortamında yayılmasını engellemek amacıyla yapılması gereken hususları kapsamaktadır.

3. SORUMLULAR:

Bu prosedürün uygulanmasından İTÜ Rektörlüğü, Birim İşveren Vekilleri ve İTÜ İSG Birim Kurulları sorumludur.

4. UYGULAMA:

T.C. Sağlık Bakanlığı'nın yönlendirmesi ile T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı dokümanlar kaynak niteliğindedir. Oluşan atıkların yönetilmesi sürecinde, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı 66745475-145.07-84334 sayılı 07.04.2020 tarihli "Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri" konulu Genelge hükümleri dikkate alınmaktadır. Bu prosedürün yazılması ve uygulanmasında, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun işveren ve çalışan yükümlülükleri geçerlidir.

COVID-19 vakası tespiti halinde, İTÜ Koordinasyon Masası'nın hazırladığı ve yayımladığı Standart Operasyon Prosedürü süreci devreye alınmalıdır.

5. TANIMLAR:

Acil Durum Planı Dokümanı: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yürürlüğe giren İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik içeriğinde belirtilen, iş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,

Birim İşveren Vekili: İTÜ Rektörlüğü tarafından birim işvereni adına İş Sağlığı ve Güvenliği yönetim görevini yapmak üzere atanan kişiyi,

Hazırlık Ekibi: Yeni Tip Koronavirüs (COVID-19) hastalığına karşı işyerlerinde etkin mücadele için kurulabilecek ekibi,

İSG Birim Kurulları: İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı İş Sağlığı ve Güvenliği Birim Kurullarını,

İş Güvenliği Uzmanı: İTÜ İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi Koordinatörlüğünde görevli İş Güvenliği Uzmanını,

İşyeri Hekimi: İTÜ İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi Koordinatörlüğünde görevli İşyeri Hekimini,

İTÜ Koordinasyon Masası: İTÜ Rektörlüğü tarafından Yeni Koronavirüs Hastalığı tedbirlerini İTÜ'de denetlemek ve uygulamak amacıyla kurulmuş olan koordinasyon birimini,

İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi Koordinatörlüğü (İTÜ İSGB Koord.): İTÜ Rektörlüğü tarafından iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını yürütmek için kurulan İş Sağlığı Ve Güvenliği Birimi

Koordinatörlüğünü,

Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetimi Planı: COVID-19 tedbirleri doğrultusunda, gündelik hayatta kullanımı artan maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzemelerinin atık olarak değerlendirilmesi ve bu sürecin yönetilmesini içeren planı,

Risk Değerlendirme Dokümanı: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği içeriğinde belirtilen, iş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi amacıyla bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi sonucunda kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması süreçlerini içeren ve yapılması gerekli çalışmaları kapsayan dokümanı,

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19): İlk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde Aralık 2019 ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan, insanlarda soğuk algınlığından dolayı Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinen, SAR-CoV-2 virüsünü, ifade eder.

6. FAALİYET AKIŞI:

6.1. COVID-19 Sürecinin Yönetilmesi: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği işveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. Birim İşveren Vekili, iş yerinde COVID-19'un yayılması ve engellenmesi amacıyla işlevsel ve kontrol edilebilir bir yönetim prosedürü hazırlanmasını sağlar. Bu yönetim prosedürü hazırlanırken, T.C. Sağlık Bakanlığı, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Genel Müdürlüğü ile İTÜ Koordinasyon Masası'nın yönlendirdiği bilgileri ve uygulamaları esas alınır. Birim İşveren Vekilinin iş yerinde uygulayacağı COVID-19 tedbirlerinin uygulama esaslarını içeren bilgiler, Birim İSG Kurullarında kararı alınarak yönetim süreci prosedürü şekline getirilir ve birime bağlı çalışan personellere duyurulur. Birimlerinizde, süreçle ilgili bilgilendirme yapmak amacıyla afişlerin asılmasının yanı sıra sinevizyonlarda görüntülü videoların yansıtılması (T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı videolar) işlemi yapılabilir.

6.2. COVID-19 Sürecinde Risk Değerlendirme Dokümanının Yenilenmesi: COVID-19 ile ilgili iş yeri özelindeki tehlikelerin belirlenerek ayrı bir risk değerlendirmesinin yapılması veya mevcut risk değerlendirmesinin güncellenmesi sağlanmalıdır. Risk Değerlendirmesi güncellenirken, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Genel Müdürlüğü'nce belirlenen ve iş yerinde maruz kalılabilecek tehlikeler, riskler ve alınacak önlemlerle ilgili göz önünde bulundurulacak bazı temel ilkeler aşağıda yer almaktadır:

- Çalışanların iş yerinde nerede ve nasıl COVID-19'a maruz kalabileceğine ilişkin değerlendirme yapılması, iş yerinde işin özelliği nedeniyle yüksek risk altındaki çalışanların belirlenmesi, iş süreçleri ve çalışma şekillerinin değerlendirmeler sonucu yeniden planlanması,
- İş yerinde aynı anda bulunan çalışan sayısının asgari oranda tutulması için planlanmaların yapılması,
- Maruziyetin azaltılması için sosyal mesafenin arttırılmasına ilişkin önlemlerin belirlenmesi,
- Çalışanların bireysel risk faktörlerinin (ör; kronik rahatsızlığı olan çalışanlar, gebe çalışanlar gibi özel politika gerektiren çalışanlar vb.) belirlenmesi ve bu çalışanların korunması için gerekli

- tedbirlerin değerlendirilmesi,
- Enfeksiyonun önlenmesi için alınması gereken temel önlemlerin belirlenmesi,
 - Hasta kişilerin belirlenmesi ve izolasyonu için politikalar ve prosedürlerin belirlenmesi,
 - İşyerinde çalışanlara verilmek üzere COVID-19'a karşı koruma sağlamaya uygun ve yeterli sayıda kişisel koruyucu donanım (KKD) tedarikinin planlaması.

6.3. COVID-19 Sürecinde Acil Durum Planı Dokümanının Yenilenmesi: Acil Durum Planında salgın hastalıklara karşı alınması gereken Önleyici ve Sınırlandırıcı Tedbirler, COVID-19'a ilişkin olarak güncellenerek devreye alınmalı ve çalışanların güncellenen acil durum planı hakkında bilgilendirilmesi, plan kapsamında ne yapmaları veya yapmamaları gerektiğinin farkında olmaları sağlanmalıdır.

İş yerinde COVID-19 enfeksiyonu salgınına karşı alınmış ve alınması gereken tedbirler hakkında çalışanlar ve/veya temsilcilerinin katılımları sağlanarak görüşlerinin alınması esastır. Acil Durum Planı dokümanı güncellenirken, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Genel Müdürlüğü'nce belirlenen bazı temel ilkeler aşağıda belirtilmektedir:

- İşyerinde birden fazla işverenin bulunması durumunda birlikte hareket edilmelidir.
- Mevcut risk değerlendirmeleri güncellenmeli, ayrıca salgına karşı bir eylem planı geliştirilmelidir. Bu planda, İSG Kurul Ekiplerinden görevlendirdiğiniz görevli çalışanlar ile sorumluluklar belirlenmelidir.
- İşyerine ziyaretçi giriş çıkışlarını kısıtlanmalıdır.
- Aciliyeti olmayan etkinlikler iptal edilmelidir.
- Toplantılar sınırlandırılmalı ve kalabalık düzenlenmemelidir. Toplantılarda sosyal mesafeye dikkat edilmeli, asgari sayıda kişi ile yapılmalıdır. Mümkün olduğunca çevrimiçi veya konferans görüşmesi yoluyla toplantı yapılmalıdır.
- Çalışanların giydikleri vs. kıyafetler hijyen kurallarına göre yıkanmalı ve havalandırılmalı, iş kıyafetleri ile gündelik kıyafetler ayrı tutulmalıdır.
- Çalışan sayısı, sosyal mesafenin korunması amacıyla en az sayıda tutulacak şekilde düzenlenmelidir.
- Çalışma prosesleri ve teknik kontrol önlemleri, biyolojik etkenlerin ortama yayılmasını önleyecek şekilde düzenlenmelidir.
- İşyerinde hijyen önlemleri alınmalı, çalışanların kişisel hijyenlerini sağlamaları için yeterli ve gerekli malzeme ve ekipmanlar temin edilmelidir.
- Atıkların toplanması, depolanması ve iş yerinden uzaklaştırılması konularında çalışanlar özel olarak bilgilendirilmelidir. Kullanılan kişisel koruyucu ve donanımlar tıbbi atık kutularına atılmalıdır.
- Ekranlı araçlar ve ilgili parçaları (yazıcı, tarayıcı vb.) dahil olmak üzere kullanılan ekipmanlar, çalışma ortamı hijyeninin sağlanması amacıyla farklı kullanıcılar tarafından kullanıldıkça sık aralıklarla dezenfekte edilmelidir.
- Asansörler mümkün olduğunca kullanılmamalıdır. Zorunlu hallerdeki kullanımlarda, sosyal mesafe kuralına uygun kişi sayısı sınırlandırılması yapılmalı ve temas edilen yüzeyler sıklıkla dezenfekte edilmelidir.
- Sosyal mesafe kuralına uygun olarak hareket edilmeli, tokalaşma, sarılma gibi davranışlarda bulunulmamalıdır.
- Çalışma ortamına elle temas edilmesine gerek duyulmayan yeterli sayıda çöp kutuları yerleştirilmelidir.
- Tuvalet, banyo ve lavabolarda yeterli miktarda kişisel hijyen malzemesi bulundurulmalı, bu alanların kullanılmasından önce ve sonra kişisel hijyen kurallarının uygulanmasına dikkat edilmesi amacıyla bilgilendirme yapılmalıdır. Bu alanlar sıklıkla dezenfekte edilmeli ve kaydı

tutulmalıdır.

- Temizlik ve atıkların boşaltılmasından sorumlu personel kişisel hijyen kurallarına ve uygun kişisel koruyucu donanım kullanıma özen göstermelidir.
- Ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay makinalarının mümkün olduğunca kullanılmaması konusunda çalışanlar bilgilendirilmelidir.
- COVID-19 şüphesi olan ve bu kişi ile temas eden çalışanlarının belirlenmesi, çalışan ile temas etmiş kişilerin iletişim bilgilerinin kayıt altına alınması, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü'nün yönlendirmesine göre hareket edilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, aynı ofis içerisinde çalışanların yakın teması, bunların dışında aynı çalışma alanında bulunan diğer kişilerin de temaslı olarak belirtildiği temaslı listeleri oluşturulmalıdır.
- T.C. İç İşleri Bakanlığı'nın ve T.C. İstanbul Valiliği'nin COVID-19'a yönelik uyguladığı ve uygulayacağı tedbir ve önlemlere göre iş ve süreçlerin yönetilmesi esastır. Resmi kurum ve kuruluşlarca yayımlanan her bir tedbir önleminin kaydı alınmalıdır. Bu tedbir önlemleri, oluşturulan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Sürecinin İş Yerinde Yönetimi Prosedüründe belirtilmelidir.

6.4. Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetimi Planı: Ülke sathında COVID-19 tedbirleri doğrultusunda, gündelik hayatta kullanımı artan maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzemelerinin atık olarak değerlendirilmesi ve bu sürecin yönetilmesini içeren plandır. Bu planda, tek kullanımlık maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının biriktirilmesi, toplanması, taşınması ve geçici olarak depolanması ve atık işleme tesislerine iletilmesi süreci aşamaları belirlenmelidir. Ek-10'da "Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri" konulu genelge yer almaktadır. Bu genelgenin belirlediği genel hükümler çerçevesinde bir yönetim süreci planı hazırlanmalı, uygulanmalı ve belirlenen hususlar çalışanlara tebliğ edilmelidir.

7. EKLER

EK-1: İTÜ Standart Operasyon Planı

EK-2: İTÜ'de COVID-19 Süreci Akış Planı

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler

EK-4: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığından Korunma Tedbirleri

EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar

EK-6: Afiş – Yeni Koronavirüs Hastalığından Korunmak İçin İş Yerlerinde Yapılması Gerekenler

EK-7: Afiş – İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığından (COVID-19) Korunma Tedbirleri

EK-8: Afiş – Ofisler ve Ortak Kullanım Alanları

EK-9: Afiş – İş Yerine Ulaşım, Giriş ve Çıkışlar

Ek-10: 66745475-145.07-84334 Sayılı 07.04.2020 Tarihli "Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri" Konulu Genelge

Hazırlayanlar: Ayşegül BAYIN SARIAHMETOĞLU, Yeşim YILMAZ

EK-1: İTÜ Standart Operasyon Planı

T.C. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünün 85854597-000-E.31656/476 Sayılı, Standart Operasyon Prosedürü Konulu yazısı aşağıda yer almaktadır:

SOP_Acil Sağlık / COVID'19**COVID'19 ile ilgili müdahale gerektiren bir durum oluştuğunda yapılacaklar şunlardır;**

- Durumdan ilk haberdar olan kişi, şüphelenen kişi veya kişilerin durumunu bağlı bulunduğu birim yöneticisine ivedi olarak haber vermelidir.

Durum, ilgili birim yöneticisi tarafından İTÜ Genel Sekreterliğine (0212) 285 7449 / (0212) 285 33 34 veya genelsekreterlik@itu.edu.tr e-posta ivedilikle iletilmelidir.

- Yetkili personel tarafından, birey en yakın sağlık kuruluşuna yönlendirilmelidir.
- Sağlık kuruluşuna yönlendirilen bireyler Covid vakası olarak teşhis edilirse bu İTÜ Genel Sekreterliğine bildirilmelidir.
- Bireyin, iş yerinde etkileşimde bulunduğu kişiler hakkında detaylı bilgi toplamalı ve İTÜ Genel Sekreterliğine bildirilmelidir.
- Bireyin bulunduğu mekan ve olası yayılım yerleri izole edilerek, dezenfekte edilmiştir.

EK-1: İTÜ Standart Operasyon Planı (devam)**Kontrol Listesi ____ Acil Sağlık /COVID'19**

1. Sorumlunun İsmi:		2. Sorumlunun İsmi:	
Birim Adı:		Tarih:	
Mahal Adı:		Saat:	

Sağlık Problemini Yaşayan Kişinin

Adı Soyadı:		Lojman Kullanıyor mu?	
Cep Telefonu:		Kullandığı Servis (varsa):	

Acil Sağlık – Covid'19 Vakası durumunda yapılması gereken tüm görevleri kontrol ediniz ve yapılanları işaretleyiniz:

- ☐ Durumdan ilk haberdar olan kişi, tüm detayları ilgili birim yöneticisine haber verdi.
Uyarıyı yapan kişi: _____ Saat: _____
- ☐ İTÜ Genel Sekreterliği ile, (0212) 285 7449 / (0212) 285 33 34 veya genelsekreterlik@itu.edu.tr e-posta ile irtibata geçildi.
İrtibata geçen kişi: _____ Saat: _____
- ☐ Sağlık problemi yaşayan kişiden etkilendiği düşünülen kişi sayısı belirlendi. (Sayı: __)

Adı Soyadı	Cep Telefonu
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

- ☐ Bireyin, iş yerinde etkileşimde bulunduğu kişiler hakkında detaylı bilgi toplandı ve İTÜ Genel Sekreterliğine bildirildi.
- ☐ Bireyin, servis kullandığı bilgisi Personel Servisleri Ofis sorumlusuna (0544) 401 6228/(0212) 285 6901 bildirildi.
- ☐ Etkilenen kişiler sırasıyla aranarak uyarıldı ve kendilerini izole etmek ve herhangi bir belirti olması halinde sağlık kuruluşuna başvurmak üzere evlerine gönderildi.
- ☐ Etkilenen kişilerde Covid'19 vakası teşhis edilmesi durumunda sorumluya haber vermesi söylendi, haber verildi ise, bu İTÜ Genel Sekreterliğine bildirildi.
- ☐ Bireyin bulunduğu mekan ve olası yayılım yerleri izole edilerek, dezenfekte edildi.

EK-2: İTÜ’de COVID-19 Süreci Akış Planı

Kendisine ya da bir başkasına COVID-19 tanısı konulduğunu bilen kişi, Birim Yöneticisine (İşveren Vekili) bilgi verir.

Birim Yöneticisi (İşveren Vekili), COVID-19 tedbirleri için kurulmuş olan İTÜ Koordinasyon Masasına bilgi verir.

**koronavirus@itu.edu.tr - covid19@itu.edu.tr
(0534) 022 69 92 - (0212) 285 34 89 - (0212) 285 70 50**

T.C. Sağlık Bakanlığı’nda COVID-19 vaka kaydı bilgisi yoksa Birim Yöneticisinin (İşveren Vekili) yetkilendireceği kişi, **SABİM (T.C. Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi) – ALO 184’e bilgi verir.**

COVID-19 tanısı konan kişinin çalıştığı alanda temasta olabileceği ortam ve kişilerle ilgili **Kontrol Listesi Acil Sağlık /COVID’19 doldurulur (EK-1 İTÜ Standart Operasyon Planı). Bu form, İTÜ Koordinasyon Masasına gönderilir.**

Hastane tedavisi biten veya karantina süreci tamamlanan kişinin/kişilerin, işe geri dönüş işlemleri için T.C. Sağlık Bakanlığı’nın bilgilendirmesi ve yönlendirmesi dikkate alınır.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.

**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER****1. HAZIRLIK EKİBİNİN KURULMASI VE GÖREVLERİ**

Yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınına karşı işyerlerinde etkin mücadele için aşağıdaki hususların işyerlerimizde uygulanması büyük önem arz etmektedir. Bu önlemler; iş sağlığı ve güvenliği kurulunun bulunduğu işyerlerinde kurul tarafından, diğer işyerlerinde ise; işveren veya vekili koordinesinde, bulunması halinde işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli ile çalışan temsilcisi ve mümkünse ilk yardım eğitimi almış veya tecrübesi olan kişilerden oluşan ekip tarafından yürütülür. Sağlık hizmeti sunan işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurulu, bulunması halinde enfeksiyon kontrol komiteleri ile işbirliği içerisinde faaliyetlerini yürütür.

Hazırlık Ekibi;

- Alınacak tedbirlerle ilgili çalışmaları yürütecek,
- İşyerindeki hijyen ve temizlik konularında gerekli çalışmaları yürütecek,
- Kurum içi ve kurum dışı iletişimi koordine edecek,
- Acil durum planını güncel tutacaktır.

Şüpheli vakalarda izolasyon ve karantina prosedürünün oluşturulması için ALO 184 Koronavirüs Danışma Hattı ve Sağlık Bakanlığına bağlı en yakın hastane ile iletişime geçilmesini sağlayacaktır. Kurul ya da hazırlık ekibi; resmi makamların tavsiye kararlarını ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan bilgilendirmeleri takip etmekle ve gereğini yapmakla yükümlüdür.

2. ACİL DURUM PLANI ve RİSK DEĞERLENDİRMESİ

- Salgın hastalıklara karşı planlanmış önlemlerin yeni tip koronavirüse göre güncellenerek acil durum planınızın devreye alınması,
- İşyerinde yürütülen faaliyetlerin ve çalışma organizasyonunun, çalışanların yeni tip koronavirüs maruziyetini engelleyecek şekilde düzenlenmesi,
- Çalışan temsilcileri ve/veya çalışanların güncellenen acil durum planı hakkında bilgilendirilmesi ve plan kapsamında ne yapmaları veya yapmamaları gerektiğinin farkında olmalarının sağlanması,
- COVID-19 ile ilgili işyeri özelindeki tehlikeler belirlenerek ayrı bir risk değerlendirmesi veya mevcut risk değerlendirmesi üzerinde güncelleme yapılması gerekmektedir.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER****3. SALGININ YAYILMASINI ÖNLEME**

Şu anda COVID-19'u önlemek için bir aşı bulunmamaktadır. Salgını önlemenin en iyi yolu virüse maruz kalmaktan kaçınmaktır. COVID-19'un işyerinize ulaşmaması için önleyici tedbirler derhal alınmalıdır. Bu tedbirler COVID-19'un yayılmasını engeller veya yavaşlatabilir.

İşverenler aşağıdaki hususları dikkate almalıdır:

- Çalışanların işe başlamadan önce temassız ateş ölçerle kontrol edilmesi ve ateşi olanların işyeri hekimine yönlendirilmesi gerekir.
- İşyeri genelinde çalışanların sosyal mesafesini sağlamak için uygun bir çalışma modeli geliştirilmelidir.
- Çalışanların hasta olduklarında evde kalmalarını teşvik eden, öksürük ve hapşırma görgü kurallarını içeren ve el hijyeninin önemini anlatan afiş/poster/talimatlar işyerinin girişine ve herkesin görebileceği diğer alanlara asılmalıdır.
- Çalışanlara tek kullanımlık mendiller ve biyolojik atıklar için ayrı çöp torbaları sağlanmalı; temizlik personeline, çöplerin içeriğine temas edilmeden boşaltılması için gerekli uygulamalar yaptırılmalıdır.
- Çalışanlar, işyeri ortamına girmeden ve çalışma sırasında en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla ellerini yıkamaları konusunda bilgilendirilmelidir, su ve sabuna erişim olmadığı takdirde alkol bazlı bir el dezenfektanı kullanarak ellerini sık sık temizlemeleri sağlanmalıdır.
- İşyerinde çalışanların kullanımı için yeterli temizlik malzemeleri bulundurulmalıdır. El hijyenini teşvik etmek için dezenfektanlar ortak alanlarda bulundurulmalıdır.
- Hassas risk gruplarında yer alan çalışanların mümkünse evden çalışmaları sağlanmalıdır.
- Bir çalışanın COVID-19 olduğu tespit edilirse, işverenler diğer çalışanları için COVID-19'a maruz kalma olasılıkları konusunda bilgilendirme yapmalı ve sağlık kuruluşları ile irtibata geçmelidir.
- Çalışanların ruhsal sağlığını korumak adına psikososyal risk etmenleri değerlendirilerek doğru ve etkin bilgilendirme ile tedbirlerin alınması sağlanmalıdır.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER**

- Güncel bilgilerin takibi için güvenilir bilgi kaynakları (Sağlık Bakanlığı, DSÖ gibi) kullanılmalıdır.
- Çalışanlara verilecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri uzaktan eğitim şeklinde, işyeri temizliği ve düzeni, hijyen ve psikososyal risk faktörleri konuları önceliklendirilerek verilmelidir. Eğitimlerde aile ve toplumsal yaşama ilişkin öneriler de yer almalıdır.

4. TEMİZLİK VE HİJYEN

İşyerinde temizlik ve hijyen standartları en üst seviyeye çıkarılmalıdır.

- Sağlık Bakanlığının tavsiyeleri doğrultusunda gerekli ek önlemler alınmalıdır.
- İşyerlerinde mümkün olduğunca çalışanların yakın temasta bulunmaları ve ekipman, araç, gereçlerin ortak kullanımı önlenmelidir.
- Çalışanlar işe başlamadan önce ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamalıdır.
- Yüzeylerin, ekipmanın ve çalışma ortamının diğer öğelerinin rutin olarak temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi dahil olmak üzere düzenli temizlik uygulamaları sürdürülmelidir. Çalışma alanları, lavabo, tuvalet, banyo, merdiven korkulukları, musluk ve yemekhaneler, yatakhaneler, dinlenme alanları, giyinme/soyunma odaları, kapı, turnike gibi ortak kullanım alanlarında hijyen şartlarına uyulmalıdır.
- Klavyeler ve diğer cihazlar da düzenli olarak temizlenmelidir. Mümkün olduğunca işçilerin diğer çalışanların telefonlarını, masalarını, ofislerini veya diğer çalışma araçlarını ve ekipmanlarını kullanmaları engellenmelidir.
- İşyerlerinde görevli sağlık personeli tarafından çalışanlara uygulamalı etkin el yıkama eğitimleri verilmeli ve hijyen konusunda farkındalıkları arttırılmalıdır.
- Öksürme ve hapşırma durumlarında ağız ve burun tek kullanımlık mendil ile kapatılmalı, mendil kullanılmayan durumlarda dirseğin iç tarafı kullanılmalıdır. Eller yüz bölgesine temas ettirilmemelidir.
- İşyerlerine ziyaretler kısıtlanmalı, acil olmayan ziyaretler ve dışardan alınan hizmetlerden acil olmayanları iptal edilmelidir.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER**

- İş ortaklarını ve taşeronları da içeren işyerini ziyaret eden herkesin el yıkama yerlerine erişiminin olması sağlanmalıdır. El yıkama mümkün değilse, alkol bazlı el dezenfektanı hazır bulundurulmalıdır.
- İşveren, işveren vekilleri ve yöneticiler doğru örneği belirlemede önemli bir rol oynadığından çalışanlarına örnek olmalıdırlar.
- Servis araçlarının özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizlik ve hijyeni sık aralıklarla sağlanmalıdır.
- Servis ve toplu taşıma aracını kullanan çalışanların araç içerisindeki yüzeylere teması mümkün olduğunca azaltılmalıdır.
- Çalışanların işyerlerine giriş-çıkış kayıtları esnasında kullanılacak yöntemler fiziksel temasta bulunmayacakları şekilde düzenlenmelidir.
- İşyeri belirli aralıklarla mümkünse doğal yolla havalandırılmalıdır.
- Yemekhanelerde uygun termal konfor şartları ve hijyen sağlanmalıdır. Aynı anda yemek yiyen çalışan sayısı (öncelikli olarak kumanya verilmesi, kapalı kapta tek kullanımlık içme suyu sağlanması, mümkün olmaması durumunda çalışanların vardiyalı şekilde yemek yemesi, aynı anda yemek yiyecek çalışanların mesafeli oturabileceği şekilde bir düzen kurulması veya çalışanın her gün aynı masaya oturmasını sağlayacak numaralandırma sistemi vb.) azaltılmalıdır.
- İş giysileri ve koruyucu ekipmanlar, çalışma alanından ayrılmadan önce çıkarılmalı ve diğer giysilerden ayrı bir yerde muhafaza edilmesi sağlanmalıdır. Kirlenmiş bu giysilerin ve koruyucu ekipmanların virüsten arındırılarak temizliği sağlanmalı, gerektiği hallerde ise imha edilmelidir.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER****5. KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR HAKKINDA REHBERLİK**

- Enfeksiyon şüphesi olan kişilerle doğrudan temas veya kontaminasyon riski bulunan çalışma ortamlarında, çalışanların tam kapalı göz koruyucu veya yüz koruyucu/siperlik (EN-166), koruyucu kıyafet (EN-14126), solunum koruyucu (EN-149/FFP2 veya FFP3) ventilsiz maskelerin ve eldivenlerin (EN ISO 374-5 ve virüs piktogramlı) kullanılması sağlanmalıdır. Covid-19 virüsüne karşı koruma amaçlı "tekrar kullanılamaz" anlamına gelen "NR" işareti bulunan maskelerin bulundurulması gerekmektedir.
- İşyerlerinde görevli iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri tarafından çalışanlara uygulamalı etkin maske kullanımı ve Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında atık yönetimi eğitimleri verilmeli ve hijyen konusunda farkındalıkları artırılmalıdır.

6. İŞYERİNDE COVID-19 OLDUĞUNDAN ŞÜPHELENİLEN VEYA TEYİT EDİLEN BİRİ VARSA NE YAPILMALI**6.a. Bir çalışan rahatsızlık hisseder ve COVID-19'a maruz kaldığını düşünürse ne yapmalı?**

- COVID-19'a maruz kalanları belirlemek için olası maruz kalma kriterleri (örneğin, kişinin gitmiş olabileceği alanlar) hakkında İSG Kurulu veya Hazırlık Ekibini bilgilendirerek, Sağlık Bakanlığı'nın tavsiyelerine uyulmalıdır.
- Hastalık şüphesi bulunan kişi maske takarak işyeri hekimine gitmeli ve muayenesi yapılarak şüpheli COVID-19 durumu bulunduğu takdirde etkilenen kişi diğer çalışanlardan izole edilerek daha önceden belirlenen ve enfeksiyonun yayılmasını önleyecek nitelikte olan kapalı alanda bekletilmelidir. Sağlık Bakanlığı'nın ilgili sağlık kuruluşu ile iletişime geçilerek sevki sağlanmalıdır.
- Etkilenen çalışanın atıkları için Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında işlem yapılmalıdır.
- Etkilenen çalışanın tıbbi yardım beklerken lavaboya/banyoya gitmesi gerekiyorsa, mümkünse ayrı bir lavabo/banyo kullanımı sağlanmalıdır.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER****7. SEYAHAT VE TOPLANTILARLA İLGİLİ TAVSİYELER****7.a. Etkilenen bölgelere seyahat**

- Yurtdışından dönen kişiler işe gitmekten kaçınmalı ve Sağlık Bakanlığı'nın 14 Gün Kuralına uymalıdır. Bu kişiler bilgi almak için ALO 184 Koronavirüs Danışma Hattını aramalı ve kendilerini tecrit etmelidirler.
- Ülke dışına düzenlenecek iş seyahatleri, konferans, kongre vb. etkinlikler mümkün olduğunca ertelenmeli, yapılmasının zaruri olduğu hallerde öncelikle sesli ve görüntülü iletişim imkânları kullanılmalıdır. İş nedeniyle seyahat edilmesi mecburi durumlarda Sağlık Bakanlığı'nın önerilerine uyulmalıdır.

7.b. Toplantı düzenlenmesi**7.b.1. Toplantı öncesinde veya sırasında;**

- Mümkünse muhtemel COVID-19 maruziyetini önlemek adına toplantıları ertelenmeli veya tele/video konferans olarak yapılmalıdır. Bunların gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, toplantı daha az katılımcı ile gerçekleştirilmelidir.
- Toplantı veya etkinliğin düzenlenmesinin planlandığı çevredeki yetkililerden gelen tavsiyeler kontrol edilmeli ve uygulanmalıdır.
- Toplantı veya etkinlikte enfeksiyonu önlemek için bir hazırlık planı geliştirilmelidir. Toplantı öncesinde, sırasında ve sonrasında temizlik ve havalandırma yapılması sağlanmalıdır.
- Tüm katılımcılar için mendiller ve el dezenfektanı da dâhil olmak üzere yeterli malzeme tedarik edilmelidir.
- Katılımcılardan herhangi birisinde belirti olması halinde veya kendilerini iyi hissetmedikleri takdirde toplantıya katılmamaları gerektiği söylenmelidir.
- Etkinlikteki tüm organizatörlerin, katılımcıların, hazır yemek servislerinin (mümkünse kumanya tipi) ve ziyaretçilerin iletişim bilgileri (cep telefonu numarası, e-posta ve kaldıkları adres vb.) kayıt altına alınmalıdır. Herhangi bir katılımcı şüpheli bir bulaşıcı hastalığa yakalanırsa, ayrıntılarının halk sağlığı yetkilileri ile paylaşılacağı açıkça belirtilerek, eğer bunu kabul etmezlerse, etkinliğe veya toplantıya katılımları engellenmelidir.

EK-3: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Alınması Gereken Önlemler (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSE
KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER**

- Toplantı başlarken el sıkışmadan selamlaşma yapılması sağlanmalıdır.
- Toplantıda veya etkinlikte tüm katılımcıların düzenli el yıkama veya alkolü dezenfektan kullanımı sağlanmalıdır.
- El dezenfektan cihazları toplantı yerlerinde herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek ve kullanılabilir şekilde yerleştirilmelidir.
- Katılımcılar arasında uygun mesafe olacak şekilde bir oturma düzeni ayarlanmalıdır.
- İşyeri ortamının iyi havalandırıldığından emin olmak için mümkün olduğunca pencere ve kapılar açılmalıdır.
- Toplantı bitiminde tokalaşmadan veda edilmesi ve toplu fotoğraf çekilmemesi önerilmelidir.

7.b.2. Toplantıdan sonra;

- Tüm katılımcıların adları ve iletişim bilgileri en az bir ay boyunca saklanmalıdır. Katılımcı bilgilerinin saklanması, toplantıdan sonra bir veya daha fazla katılımcının hasta olduğunun öğrenilmesi halinde, katılımcıların adlarını ve iletişim bilgilerini içeren liste halk sağlığı yetkililerinin COVID-19'a maruz kalmış olabilecek kişileri izlemelerine yardımcı olacaktır.
- Toplantı veya etkinlikteki bir şüpheli COVID-19 vakası olarak izole edilmişse, organizatör tüm katılımcılara bunu bildirmelidir. 14 gün boyunca belirtiler için kendilerini izlemeleri tavsiye edilmelidir. Kendilerini iyi hissetmezlerse, evde kalmalı ve ilgili halk sağlığı yetkilisine başvurmalıdırlar.

8. İŞE DEVAMSIZLIĞIN ONAYLANMASI

Bir çalışanın COVID-19 şüphesi bulunduğu takdirde işyeri hekimi ile iletişime geçmesi sağlanır ve Sağlık Bakanlığı'nın tedbirlerine uyulur. Sağlık kuruluşları tarafından rapor verilen çalışan, işvereni işyerine gitmeden bilgilendirmelidir. İşverenler, raporların geçerlilik süresi ile ilgili Sağlık Bakanlığı'nın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ve diğer resmi makamların açıklamaları takip edilmelidir.

EK-4: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığından Korunma Tedbirleri

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.

**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSTEN
KORUNMA TEDBİRLERİ**

Hasta kişilerin öksürme veya hapsirmayla ortaya saçtığı damlacıkların ortamdaki diğer bireylerin ağız, burun ve gözlerine temasıyla, damlacıkların yapıştığı yüzeylere dokunduktan sonra ellerin ağız, burun veya göze götürülmesiyle bulaşabilen yeni tip koronavirüsten korunmak için;

İşyerlerinde alınması gerekli önlemler aşağıda sıralanmıştır;

1. İşveren tarafından sağlanan servis hizmetlerini kullanan çalışanların araç içinde ve dışında sık kullanılan yüzeylerle temas mümkün olduğunca azaltılmalıdır. Servis araçlarının özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizliği belirli aralıklarla sağlanmalıdır.
2. Çalışanlar işe başlamadan önce ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamalıdır. Su ve sabuna erişimin mümkün olmadığı durumlarda alkol içerikli uygun el antiseptiği sağlanmalıdır.
3. Özellikle sık ve/veya ortak kullanılan, temas edilen çalışma alanları, araçlar, cihazlar ve ekipmanlar başta olmak üzere işyerlerinde hijyen ve temizlik sağlanmalıdır. Özellikle lavabo, tuvalet, banyo, merdiven kenarlıkları, musluk, yemekhaneler, yatakhaneler, asansörler vb. ortak kullanım alanlarına girişlerde dezenfektan bulundurulmalı, araç, cihaz ve ekipmanlar gözden geçirilmeli ve hijyen şartlarına azami uyulmalıdır.
4. Çalışanlar, selamlaşma sırasında tokalaşma ve sarılmadan kaçınmalıdır. Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle en az 3-4 adım mesafe konulmasına özen gösterilmelidir.
5. Çalışanlar, öksürme veya hapsirme sırasında ağız ve burnunu tek kullanımlık mendille kapatmalı, mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanmalıdır.
6. İşyerleri belirli aralıklarla pencere açılarak havalandırılmalıdır.
7. Yurtdışından gelenlerin 14 gün boyunca evden çalışması sağlanmalıdır. İşyeri dışından gelen ziyaretçilerden hastalık belirtisi taşıyanların işyerinde bulunan sağlık personelinin kontrolünden geçmeleri sağlanmalıdır.
8. Hastalık belirtilerini taşıyan kişilerin İşyeri Hekimi tarafından yapılacak olan ilk muayeneden sonra gerek duyulması halinde en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilmesi sağlanmalıdır.

EK-4: İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığından Korunma Tedbirleri (devam)**İŞYERLERİNDE YENİ TİP KORONAVİRÜSTEN
KORUNMA TEDBİRLERİ**

9. Herhangi bir COVID-19'a (Koronavirüs) bağlı hastalık şüphesi durumunda işyeri ortamına girilmemeli, derhal işyeri sağlık personeline durumu bildirmeli, işyeri sağlık personelinin bulunmadığı işyerlerinde uygun ve doğru maske takarak en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.
10. Enfekte kişilerle doğrudan temas veya kontaminasyon riski olan çalışma ortamlarında (hastaneler, laboratuvarlar vb. yerlerde) bulunanlar uygun kişisel koruyucu donanımlar kullanılmalıdır. Bu kapsamda solunum koruyucu olarak; EN 149 standardında en az FFP2 olmak üzere FFP2 ve FFP3 koruma düzeyine sahip ventilsiz parçacık filtreli yarım maskeler, ilgili bölümde belirtilen işlemlerde bulunacaklar için kullanılmalıdır. Covid-19 virüsüne karşı koruma amaçlı "tekrar kullanılmaz" anlamına gelen "NR" işareti bulunan maskelerin bulundurulması gerekmektedir. Kontaminasyon riskine karşı kişisel koruyucu donanımlar işyerlerinde yeterli miktarda bulundurulmalıdır.
11. Solunum korumanın yanı sıra kullanılacak koruyucu eldivenler; EN ISO 374-5 (Mikroorganizmalara karşı koruyucu eldivenler) standardına, koruyucu gözlükler ve yüz siperi EN 166 standardına, koruyucu kıyafetler (elbise, tulum ve sağlık çalışanları için önlük) ise EN14126 standardına uygun olmalıdır.
12. Bağışıklık sistemi hastalığı, diyabet, kalp ve akciğer hastalığı gibi kronik hastalığı olan çalışanlar, zayıf bağışıklık sistemine sahip olan çalışanlar, yaşlı çalışanlar gibi riskli gruplarda ağır seyretme riski yüksek olup, riskli gruplar başta olmak üzere tüm çalışanlar korunmalıdır.
13. Ülke dışına düzenlenecek iş seyahatleri mümkün olabildiğince ertelenmeli, etkinliklerin yapılmasının mecbur olduğu durumlarda öncelikle sesli ve görüntülü iletişim imkânları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmelidir. İş nedeniyle seyahat edilmesi mecburi durumlarda Sağlık Bakanlığı'nın önerilerine uyulmalıdır.
14. Çalışanlara verilecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin uzaktan eğitim şeklinde; işyeri temizliği ve düzeni, hijyen ve psikososyal risk faktörleri konuları önceliklendirilerek verilmesi suretiyle yapılması sağlanmalıdır.

EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



KAMU KURUMLARINDA YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR



Servis araçlarının taşıma kapasitesini sosyal mesafe kurallarını gözeterek belirleyin. Araçların özellikle temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizlik ve dezenfeksiyonunun sık aralıklarla yapılmasını kontrol edin. Servis araçlarında el antiseptiği ve tek kullanımlık maske bulundurun.



İşyerine girişlerde tüm çalışanların temassız ateş ölçer ile vücut sıcaklıklarının kontrol edilmesini sağlayın. Zorunlu olmadıkça ziyaretçilerin girişini engelleyin, zorunlu hallerde ziyaretçiler için de çalışanlara yönelik tedbirleri uygulayın.



Giriş ve çıkışlarda temas yolu ile geçiş kontrol sistemi bulunan işyerlerinde bulaşma riskine karşı temassız sistemler kullanılmasını sağlayın. Bu sistemler kullanılamıyorsa geçici süreyle geçiş sistemlerinin kullanılması durdurun. Giriş çıkışların yapıldığı alana alkol bazlı el antiseptiği yerleştirin. Bu alanlarda sosyal mesafeyi sağlamaya yardımcı olacak şekilde geçiş işaretlemeleri yapın ve olası yığılmaları önlemek için servis hareket saatlerini yeniden düzenleyin.



Kişisel hijyene dikkat edin, çalışanların işe başlamadan önce ve çalışma süresince sık aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamasını sağlayın. Ellerin yüz bölgesine temas etmemesi için uyarılarda bulunun. Çalışma alanları ile diğer ortak kullanım alanlarında uygun yerlerde alkol bazlı el antiseptiği bulundurun.





1

EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar (devam)



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



KAMU KURUMLARINDA YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

PANO

Çalışanlara Yeni Tip Koronavirüs'ün belirtileri, yayılma yolları ve alınacak önlemlerle ilgili bilgilendirme yapın. Bina girişlerinde, asansörlerde ve katlarda bulunan bilgilendirme panolarında Yeni Tip Koronavirüs salgınından korunma yöntemlerine ilişkin güncel bilgileri paylaşın.

Yeni Tip Koronavirüs salgınını dikkate alarak mevcut acil durum planlarını ve risk değerlendirmelerini güncelleyin.





Ofisler, toplantı odaları, tuvaletler, asansör, merdiven trabzanları, kapı kolları ve elle sık temas edilen yüzeylerin Yeni Tip Koronavirüs'e karşı düzenli olarak sık sık temizlenmesini ve dezenfekte edilmesini sağlayın.



Çalışma ortamındaki ekranlı araçlar ile bilgisayar klavyeleri, fare ve telefon gibi ekipmanın sık aralıklarla dezenfekte edilmesini sağlayın. Farklı kullanıcılar tarafından kullanılan ekipmanın her kullanım öncesi dezenfekte edildiğinden emin olun.





2

EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar (devam)



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



KAMU KURUMLARINDA YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR



Çalışma ortamlarına, yeterli sayıda elle temas edilmesine gerek duyulmayan çöp kutuları yerleştirin.

Kapalı alanları sık sık doğal yollarla havalandırın. Havalandırma sistemlerini tamamen dış ortam havası ile çalışır hale getirin. İç ortam havası ile çalışan tüm klima cihazlarını devre dışı bırakın. Tavan vantilatörü, pervanesi veya salınlı vantilatör gibi ekipmanları çalıştırmayın.





Asansör kabinini kullanacak kişi sayısını sosyal mesafe korunacak şekilde sınırlandırın. Kabinde bulunan kişilerin birbirlerine ters yönde sırt sırta durmalarını ve kat tuşlarına elleri ile temas etmemelerini, tek kullanımlık mendil veya dirseklerini kullanmalarını ikaz eden görseller yerleştirin.



Toplantı, görüşme ve eğitimleri çevrimiçi veya telekonferans görüşmesi yoluyla yapın. Söz konusu yöntemlerin uygulanamadığı durumlarda sosyal mesafe kuralına dikkat edin.





EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar (devam)



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



KAMU KURUMLARINDA YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR



Sosyal mesafenin sağlanamadığı ofis ortamlarında çalışanlar için yeniden düzenleme yapın.

Yürüttüğünüz iş ve işlemleri etkileşimi asgari seviyede tutacak şekilde veya tamamen elektronik sistem üzerinden yapılmasını sağlayın.





Tüm çalışanlara standartlara uygun ve yeterli sayıda tıbbi maske sağlayın. Kesinlikle ortak kullanılmayacak olan tek kullanımlık maskeyi; kirlenmesi, nemlenmesi veya yırtılması halinde yenisiyle değiştirin. Maskenin el hijyenine dikkat ederek takılmasını temin edin. Maskeleri, ön yüzeyine temas etmeden lastiklerinden tutarak çıkarın ve önceden belirlenen dış ortamdan izole bir atık kutusuna atın. Uygun yerlere maskelerin uygun şekilde kullanılmasına ilişkin görseller yerleştirin.







4

EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar (devam)



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



KAMU KURUMLARINDA YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR



Yemekhanelerde daha az sayıda kişinin bir arada bulunmasını sağlayacak şekilde yemek saatlerini ve masa düzenini ayarlayın. Yemekhane girişlerinde de uygun zemin işaretlemeleri yardımıyla sosyal mesafenin korunmasını sağlayın. Mümkünse tek kullanımlık ürünlerle kumanya verilmesini ve ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay makinelerini kullanılmamasını sağlayın. Çalışanlara tek kullanımlık kapalı şişelerde içecek temin edin. Tüm yemekhane çalışanlarının, servis ekibinin ve kat görevlilerinin çalışırken maske ve eldiven kullandığından emin olun.



Çay/kahve içilen dinlenme alanlarında sosyal mesafeyi gözeterek fazla sayıda kişinin bir arada olmasını önleyin. Kamu kurumu bünyesinde hizmet vermekte olan kafe, kantin, sosyal tesis ve spor merkezlerinde sosyal mesafe, hijyen ve maske kuralına uyulmasını sağlayın.



Tuvalet ve lavabolar için yeterli miktarda ortam ve kişisel hijyen malzemesinin bulundurulmasını, bu alanların kullanılmasından önce ve sonra kişisel hijyen kurallarının özen gösterilmesini ve buraların sıklıkla dezenfekte edilmesini sağlayın. Tuvalet ve lavabolarda kullanılmak üzere; sensörlü havlu dispenserleri ve içten çekmeli tuvalet kağıdı aparatları yerleştirin.



İlgilend

5

EK-5: Broşür – Kamu Kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı ile Mücadelede Dikkat Edilecek Hususlar (devam)



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



KAMU KURUMLARINDA YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR



Temizlik ve atıkların boşaltılmasından sorumlu personelleri kişisel ve çevresel hijyene önem vermeleri konusunda bilgilendirin. Bu personellerin çalışırken maske ile birlikte mutlaka eldiven kullanmasını ve kullanılan eldivenleri uygun şekilde çıkarıp uzaklaştırılmasını sağlayın.

Ateş, öksürük, nefes darlığı gibi Covid-19 semptomları bulunan çalışana maske takılmasını sağlayarak derhal işyeri sağlık personeline bilgi verin, işyeri sağlık personelinin bulunmadığı durumlarda diğer çalışanlardan izole edin, ALO 184'ü arayın, sağlık yetkililerinin yönlendirmelerine uyun.





Kamu Kurum ve Kuruluşları yukarıda ifade edilen asgari düzenlemelerin yanında kendi iş ve işlemleri özelinde ilave uygulamalar gerektiren durumları gözden geçirmelidir.





6

EK-6: Afiş – Yeni Koronavirüs Hastalığından Korunmak İçin İş Yerlerinde Yapılması Gerekenler

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.

yeni tip COVID-19
Koronavirüsten
Korunmak için İşyerlerinde Yapılması gerekenler!

T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Servis ve Toplu Taşıma Araçlarında

01 Servis ve toplu taşıma aracını kullanan çalışanlar araç içerisindeki yüzeylere teması mümkün olduğunca azaltmalıdır.

02 Servis araçlarının özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizlik ve hijyeni sık aralıklarla sağlanmalıdır.

09 Ateş, öksürük, grip benzeri sağlık şikayeti olan işyeri personeli ile temastan kaçınılmalıdır.

10 Öksürük, ateş, yakın zamanda yurtdışına seyahat öyküsü ve herhangi bir şüpheli durumu bulunan çalışanlar, derhal işyeri sağlık personeline başvurmalı ve yurtdışından gelen çalışanların 14 gün kuralı doğrultusunda evden çalışması sağlanmalıdır.

Çalışma Ortamında

03 Çalışanlar işe başlamadan önce ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamalıdır.

04 Su ve sabuna erişimin mümkün olmadığı durumlarda alkol bazlı uygun el antiseptiği kullanılmalıdır.

05 Çalışanların işyerlerine girişi sırasında kullanılan parmak okutma gibi ortak kullanım araçları kullanılmamalıdır.

06 Çalışma alanları, lavabo, tuvalet, banyo, merdiven korkulukları, musluk ve yemekhanelerde ortak kullanım araçlarında hijyen şartlarına azami uyulmalıdır.

07 İşyerlerinde görevli sağlık personeli tarafından çalışanlara uygulamalı etkin el yıkama eğitimleri verilmeli ve hijyen konusunda farkındalıkları artırılmalıdır.

08 İşyeri personeli tokalaşma ve sanılma gibi fiziksel temastan kaçınılmalıdır.

11 İşyeri belirli aralıklarla havalandırılmalıdır.

12 Öksürme ve hapırma durumlarında ağız ve burun tek kullanımlık mendil ile kapatılmalı, mendil kullanılmayan durumlarda dirseğin iç tarafı kullanılmalıdır. Eller yüz bölgesine temas ettirilmemelidir.

13 Bağışıklık sistemi hastalığı, diyabet, kalp ve akciğer hastalığı gibi kronik hastalığı olan çalışanlar, zayıf bağışıklık sistemine sahip olan çalışanlar, yaşlı çalışanlar gibi riskli gruplar korunmalıdır.

14 Enfekte olan kişilerle doğrudan temas veya kontaminasyon riski bulunan çalışma ortamında uygun solunum koruyucu (EN-149/FFP2 veya FFP3) maskeler kullanılması sağlanmalıdır.

15 Hastalık belirtileri taşıyan kişilerin İşyeri Hekimi tarafından yapılacak ilk muayeneden sonra gerek duyulması halinde en yakın sağlık kuruluşuna sevkisi sağlanmalıdır.

İş Seyahatlerinde

16 Olke dışına düzenlenecek iş seyahatleri mümkün olduğunca ertelenmeli, toplantı, konferans, kongre vb. etkinliklerin yapılmasının mecbur olduğu durumlarda öncelikle sesli ve görüntülü iletişim imkanları kullanılmalıdır. İş nedeniyle seyahat edilmesi mecburi durumlarda Sağlık Bakanlığı'nın önerilerine uyulmalıdır.

20

İSGGMD

EK-7: Afiş – İş Yerlerinde Yeni Koronavirüs Hastalığından (COVID-19) Korunma Tedbirleri

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.



İŞYERLERİNDE KORONAVİRÜSTEN (COVID-19) KORUNMA TEDBİRLERİ



T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hasta kişilerin öksürme veya hapşırmayla ortaya saçtığı damlacıkların ortamdaki diğer bireylerin ağız, burun ve gözlerine temasıyla, damlacıkların yapıştığı yüzeylere dokunduktan sonra ellerin ağız, burun veya göze götürülmesiyle bulaşabilen COVID-19'dan (Koronavirüs) korunmak için;

İşyerlerinde alınması gerekli önlemler aşağıda sıralanmıştır;

1. İşveren tarafından sağlanan servis hizmetlerini kullanan çalışanların araç içinde ve dışında sık kullanılan yüzeylerle temas mümkün olduğunca azaltılmalıdır. Servis araçlarının özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizliği belirli aralıklarla sağlanmalıdır.
2. Çalışanlar işe başlamadan önce ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamalıdır. Su ve sabuna erişimin mümkün olmadığı durumlarda alkol içerikli uygun el antiseptiği sağlanmalıdır.
3. Özellikle sık ve/veya ortak kullanılan, temas edilen çalışma alanları, araçlar, cihazlar ve ekipmanlar başta olmak üzere işyerlerinde hijyen ve temizlik sağlanmalıdır. Özellikle lavabo, tuvalet, banyo, merdiven kenarlıkları, musluk, yemekhaneler, yatakhaneler, asansörler vb. ortak kullanım alanlarına girişlerde dezenfektan bulundurulmalı, araç, cihaz ve ekipmanlar gözden geçirilmeli ve hijyen şartlarına azami uyulmalıdır.
4. Çalışanlar, selamlaşma sırasında tokalaşma ve sanılmadan kaçınmalıdır. Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle en az 3-4 adım mesafe konulmasına özen gösterilmelidir.
5. Çalışanlar, öksürme veya hapşırmaya sırasında ağız ve burnunu tek kullanımlık mendille kapatmalı, mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanmalıdır.
6. İşyerleri belirli aralıklarla pencere açılarak havalandırılmalıdır.
7. Yurtdışından gelenlerin 14 gün boyunca evden çalışması sağlanmalıdır. İşyeri dışından gelen ziyaretçilerden hastalık belirtisi taşıyanların işyerinde bulunan sağlık personelinin kontrolünden geçmeleri sağlanmalıdır.
8. Hastalık belirtileri taşıyan kişilerin İşyeri Hekimi tarafından yapılacak olan ilk muayeneden sonra gerek duyulması halinde en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilmesi sağlanmalıdır.
9. Herhangi bir COVID-19'a (Koronavirüs) bağlı hastalık şüphesi durumunda işyeri ortamına girilmemeli, derhal işyeri sağlık personeline durumu bildirmeli, işyeri sağlık personelinin bulunmadığı işyerlerinde uygun ve doğru maske takarak en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.
10. Enfekte kişilerle doğrudan temas veya kontaminasyon riski olan çalışma ortamlarında (hastaneler, laboratuvarlar vb yerlerde) bulunanlar uygun kişisel koruyucu donanımlar kullanılmalıdır. Bu kapsamda solunum koruyucu olarak; EN 149 standardında en az FFP2 olmak üzere FFP2 ve FFP3 koruma düzeyine sahip ventilisiz parçacık filtreli yarım maskeler, ilgili bölümde belirtilen işlemlerde bulunacaklar için kullanılmalıdır. Covid-19 virüsüne karşı koruma amaçlı "tekrar kullanılmaz" anlamına gelen "NR" işareti bulunan maskelerin bulundurulması gerekmektedir. Kontaminasyon riskine karşı kişisel koruyucu donanımlar işyerlerinde yeterli miktarda bulundurulmalıdır.
11. Solunum korumanın yanı sıra kullanılacak koruyucu eldivenler; EN ISO 374-5 (Mikroorganizmalara karşı koruyucu eldivenler) standardına, koruyucu gözlükler ve yüz siperi EN 166 standardına, koruyucu kıyafetler (elbise, tulum ve sağlık çalışanları için önlük) ise EN14126 standardına uygun olmalıdır.
12. Bağışıklık sistemi hastalığı, diyabet, kalp ve akciğer hastalığı gibi kronik hastalığı olan çalışanlar, zayıf bağışıklık sistemine sahip olan çalışanlar, yaşlı çalışanlar gibi riskli gruplarda ağır seyretme riski yüksek olup, riskli gruplar başta olmak üzere tüm çalışanlar korunmalıdır.
13. Ülke dışına düzenlenecek iş seyahatleri mümkün olabildiğince ertelenmeli, etkinliklerin yapılmasının mecbur olduğu durumlarda öncelikle sesli ve görüntülü iletişim imkânları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmelidir. İş nedeniyle seyahat edilmesi mecburi durumlarda Sağlık Bakanlığı'nın önerilerine uyulmalıdır.
14. Çalışanlara verilecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin uzaktan eğitim şeklinde; işyeri temizliği ve düzeni, hijyen ve psikososyal risk faktörleri konuları önceliklendirilerek verilmesi suretiyle yapılması sağlanmalıdır.



EK-8: Afiş – Ofisler ve Ortak Kullanım Alanları

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.

**KAMU KURUM ve KURULUŞLARINDA
ALINACAK ÖNLEMLERLE
COVID-19'A GEÇİT YOK!**



OFİSLER VE ORTAK KULLANIM ALANLARI

SOSYAL MESAFE



Sosyal mesafenin sağlanamadığı ofis ortamlarında çalışanlar için yeniden düzenleme yapılması.

Asansör kabini kullanacak kişi sayısını sosyal mesafe korunacak şekilde sınırlandırılması.

Yemekhane girişlerinde de uygun zemin işaretlemeleri yardımıyla sosyal mesafenin korunmasının sağlanması.

MASKE KULLANIMI



Tüm çalışanlara standartlara uygun ve yeterli sayıda tıbbi maske sağlanması.

Çalışanlara, tek kullanımlık maskeleri el hijyenine dikkat ederek takmaları, maskenin ön yüzüne temas etmeden lastiklerinden tutarak çıkarmaları ve önceden belirlenen dış ortamdaki izole bir atık kutusuna atmaları için gerekli uyarılarda bulunulması.

Temizlik personelinin çalışırken maske ile birlikte mutlaka eldiven kullanmasını ve kullanılan eldivenleri uygun şekilde çıkarıp uzaklaştırılmasının sağlanması.

HİJYEN ve BİLGİLENDİRME



Kişisel hijyene dikkat edilmesi, çalışanların işe başlamadan önce ve çalışma süresince sık aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamasının sağlanması. Eller yüz bölgesine temas etmemesi için uyarılarda bulunulması.

Çalışma ortamındaki ekranlı araçlar ile bilgisayar klavyeleri, fare ve telefon gibi ekipmanın sık aralıklarla (kullanıcı değiştiğinde her kullanım öncesi) dezenfekte edilmesinin sağlanması.

Tuvalet ve lavabolar için yeterli miktarda ortam ve kişisel hijyen malzemesinin bulundurulmasının sağlanması.

Temizlik ve atıkların boşaltılmasından sorumlu personel kişisel ve çevresel hijyene önem vermeleri konusunda bilgilendirilmesi.

* Yukarıda belirlenen standartlar tavsiye niteliğindedir.





**T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI**
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



EK-9: Afiş – İş Yerine Ulaşım, Giriş ve Çıkışlar

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün İşyerlerinde COVID-19 ile Mücadele Bilgilendirme Platformu'nda yayımladığı doküman içeriği aşağıda yer almaktadır.

**KAMU KURUM ve KURULUŞLARINDA
ALINACAK ÖNLEMLERLE
COVID-19'A GEÇİT YOK!**



İŞYERİNE ULAŞIM, GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR

SOSYAL MESAFE



Servis araçları ile hizmet araçlarının taşıma kapasitesinin sosyal mesafe gözetilerek belirlenmesi. Servis hareket saatlerinin yeniden düzenlenmesi.

Sosyal mesafeyi sağlamaya yardımcı olacak şekilde (olası yığılmaların bulunacağı bölümler başta olmak üzere) işyeri zeminine geçiş işaretlemelerinin yapılması.

İŞE GİRİŞ ve ÇIKIŞLAR



İşyerine girişlerde tüm çalışanların ve ziyaretçilerin temassız ateş ölçer ile vücut sıcaklıklarının kontrol edilmesinin sağlanması.

Temassız geçiş kontrol sistemi bulunan işyerlerinin giriş ve çıkışlarında bulaş riskine karşı temassız sistemler kullanılmasının sağlanması.

HİJYEN ve BİLGİLENDİRME



Hizmete mahsus tüm araçların özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizlik ve dezenfeksiyonunun sık aralıklarla yapılmasını sağlanması. Servis araçları ile işyeri girişlerine el antiseptikleri konulmasının sağlanması.

Çalışanlara COVID-19 'un belirtileri, yayılma yolları ve alınacak önlemlerle, maske kullanımına ilişkin bilgilendirmede bulunulması.

MASKE KULLANIMI



Tüm çalışanlara standartlara uygun ve yeterli sayıda tıbbi maske sağlanması.

Çalışanlara, tek kullanımlık maskeleri el hijyenine dikkat ederek takmaları, maskenin ön yüzüne temas etmeden lastiklerinden tutarak çıkarmaları ve önceden belirlenen dış ortamdan izole bir atık kutusuna atmaları için gerekli uyarılarda bulunulması.



COVID-19 'U PÜSKÜRTME ALABAK AĞIL DÜŞÜN PLANININ VE RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN GÜNCELLENMESİ.

* Yukarıda belirlenen standartlar tavsiye niteliğindedir.



**T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI**
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



EK-10: 66745475-145.07-84334 Sayılı 07.04.2020 Tarihli “Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri” Konulu Genelge

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü’nün yayımladığı 66745475-145.07-84334 sayılı 07.04.2020 tarihli “Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri” konulu Genelge aşağıda yer almaktadır.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel MüdürlüğüSayı: 66745475-145.07-**8 4 3 3 4**
Konu: Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi
Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının
Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri**07 NISAN...2020****GENELGE**
(2020/12)

Ülkemizin karşı karşıya kaldığı koronavirüs (Covid-19) salgını ile mücadelede Koronavirüs Bilim Kurulunca ve ilgili kurum/kuruluşlarca duyurulan tedbirlere riayet edilmesi önem arz etmektedir. Tüm ülke sahunda alınan tedbirler doğrultusunda, gündelik hayatta kullanımları artan maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının uygun şekilde yönetiminin sağlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, içerisinde bulunduğumuz süreçte tek kullanımlık kişisel maske ve eldivenler ile diğer hijyen malzemelerinin atıklarının biriktirilmesi, toplanması, taşınması, geçici olarak depolanması ve atık işleme tesislerine iletilmesi süreçlerinde asgari olarak aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi önem arz etmektedir:

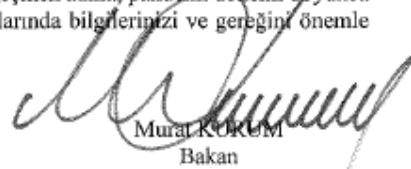
1. Kurum, kuruluş ve işletmelerin bina ve yerleşkelerinde oluşan maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıkları için;
 - a. Bu atıkların diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilmesi amacıyla bina giriş ve çıkışları ile ortak kullanım alanlarının bulunduğu katlara biriktirme ekipmanı yerleştirilmelidir.
 - b. Bu atıklar için kullanılan ekipman “diğer atık” ekipmanı gibi gri renkli veya gri etiketli olmalı, ekipman üzerinde sadece maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının biriktirileceğini gösteren yazı ve/veya görseller bulunmalıdır.
 - c. Bu atıkların ayrı olarak toplanıp geçici depolama alanına taşınması ve gerekli temizlik işleminin ayrı bir görevli personel tarafından kontrollü olarak yürütülmesi sağlanmalıdır.
 - d. Atık biriktirme, toplama, taşıma ve depolama ekipmanlarının kapaklı olması tercih edilmeli, bu ekipmanların kullanımları dışında daima kapalı tutulması ve dış müdahalelerden etkilenmemesi sağlanmalıdır.
 - e. Biriktirilen atıkların ekipmanlardan rahat bir şekilde, atıklara temas etmeden alınabilmesi için ekipmanların içerisine torba geçirilmelidir.
 - f. Atık torbaları açılmamalı, karıştırılmamalı, küçük miktarlı atıkların birbirleri ile birleştirilmesi yoluna gidilmemelidir.
 - g. Ekipmanlardaki atık torbalarının dörtte üçü dolduktan sonra ağızları sıkı bir şekilde kapatılarak ikinci bir torbaya alınmalı ve geçici depolama alanına götürülmelidir.
 - h. Atıkların geçici depolandığı yerlerin; doğrudan güneş almayan; bina/yerleşkenin giriş-çıkış, otopark ve kaldırım gibi yoğun insan kullanımı olan yerler ile gıda depolama, hazırlama ve satış yerlerinden uzakta olmasına ve bu alanların daima kapalı tutulması ve herhangi bir hayvan/haşarat girmeyecek şekilde önlem alınmasına dikkat edilmelidir.
 - i. Bu atıkların geçici depolama alanlarında en az 72 saat bekletildikten sonra “diğer atık” olarak evsel atık kapsamında yönetilmek üzere belediyeye teslim edilmesi sağlanmalıdır.

EK-10: 66745475-145.07-84334 Sayılı 07.04.2020 Tarihli “Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri” Konulu Genelge (devam)

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

2. Sağlık kuruluşlarında veya diğer alanlarda (öğrenci yurtları vb.) teşkil edilen karantina birimlerinde oluşan atıklar ile kurum, kuruluş ve işletmelerin revir ve diğer tıbbi birimlerinde oluşan atıkların “tıbbi atık” olarak yönetilmeleri gerekmekte olup bu birimlerden/alanlardan kaynaklı atıkların diğer atıklar ile kesinlikle karıştırılmaması gerekmektedir.
3. Evlerden ve işyerlerinden kaynaklanan tek kullanımlık maske, eldiven, mendil gibi kişisel hijyen malzemesi atıkları yırtılmaya dayanıklı plastik çöp poşetlerinde küçük miktarlar halinde toplanmalı, ağzı sıkıca kapatılan (bağlanan) çöp torbaları daha sonra yırtılma riskine karşı ikinci bir torbaya konulmalıdır. Atık üzerinde virüsün hayatta kalma olasılığını en aza indirmek için atık torbaları, en az 72 saat süreyle diğer insanların ve hayvanların erişemeyeceği oda veya balkonlarda bekletilmelidir. Atıklar, atık toplama saatinden kısa bir süre önce çıkartılmalı ve “diğer atık” olarak evsel atık kapsamında yönetilmek üzere belediyeye teslim edilmesi sağlanmalıdır.
4. Belediyeler tarafından maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının biriktirilmesi ve teslimine yönelik yapılacak duyuru ve talimatlara da ayrıca riayet edilmelidir.
5. Atık biriktirme, toplama, taşıma ve depolama işlemlerinde kullanılan ekipmanlar ve bu ekipmanların bulunduğu alanların her bir atık boşaltımı sonrası temizliği/hijyeni sağlanmalıdır. Bu ekipmanlar başka amaçlar ile kullanılmamalıdır.
6. Toplama, taşıma ve depolama sırasında oluşabilecek dökülme ve/veya sızıntı suyuna yönelik tedbir alınmalı, kirlilik oluşması durumunda kirlenen yüzey dezenfekte edilmelidir. Yüzey ve alan temizliğinde kireç, çamaşır suyu, dezenfektan gibi malzeme kullanımı faydalı olacaktır.
6. Toplanan atıklar manuel olarak elle açılmadan doğrudan düzenli depolama veya yakmaya gönderilmelidir.
7. Atıkların toplanması, taşınması, işlenmesi ve bertarafı ile görevlendirilen personelin çalışma sırasında eldiven ve maske gibi kişisel koruyucu malzeme kullanması, atıkla temas etmemeye dikkat etmesi, toplama ve taşıma işlemleri sırasında özel iş elbisesi giymesi sağlanmalıdır. Görevli personelin yanında yeterli miktarda dezenfektan bulundurmasına ve gerek kullanılan ekipmanların gerekse de kişisel malzemelerinin dezenfektan ile hijyeninin sağlanmasına özen gösterilmelidir.

Ülkemizde yürütülen Covid-19 salgını ile mücadelede etkinliğin korunarak başarıya ulaşılması sürecinde atıklardan kaynaklanabilecek olası risklerin önüne geçmek adına; pandemi dönemi boyunca yukarıda zikredilen hususlarda hassasiyet gösterilmesi hususlarında bilgilerinizi ve gereğini önemle arz ve rica ederim.


Mural Korkmaz
Bakan**DAĞITIM:**

- Tüm Bakanlıklara
- Tüm Valiliklere

